MŮJ ROK

1957

Můj rok 1957

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Markéta Nekolová
Můj rok 1957 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

MŮJ ROK

1957

MŮJ ROK 1957

Markéta Nekolová

*Vydalo nakladatelství **nastole** v Brně roku 2026 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4.*
Číslo publikace 48 287.

Fotografie na obálce*: Shutterstock.com / © Media_Photos*
Ilustrace na obálce: *Matěj Pospíšil*
Grafický návrh obálky: *Pavel Ševčík*
Grafický design: *Ema Pavlovská*
Sazba: *Martina Mojzesová*
Jazyková korektura: *Martina Mojzesová, Pavlína Zelníčková*
Výtvarná redaktorka: *Kristina Synek*
Odpovědná redaktorka: *Petra Kryštofová*
Technický redaktor: *Jiří Matoušek*
Produkce: *Kateřina Janebová*
1. vydání

© Markéta Nekolová, 2026
© Shutterstock, 2026, str. 190–191 abu abda; str. 218–219 Ann Kapustina; str. 236–237 Shutterstock AI
© Profimedia, 2026, str. 20–21 ullstein bild; str. 122–123 Tachezy Jan; str. 138–139 Lomoz Viktor; str. 172–173 Nesvadba František; str. 202–203 Tachezy Jan
Illustration © Matěj Pospíšil, 2026
ISBN tištěné verze 978-80-7448-914-3
ISBN e-knihy 978-80-7448-943-3 (1. zveřejnění, 2026) (PDF)

e-shop: www.albatrosmedia.cz
www.knihynastole.cz
info@albatrosmedia.cz

Vytěžování textu či dat z této publikace ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU je zakázáno.
Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo najít autory některých fotografií ani jejich případné dědice. Pokud existují, nechť nakladatele laskavě kontaktují.

nastole

OBSAH

Úvodem	4	Politika	140
Kultura	**20**	Rodinný život	147
Film	22	Stravování a obchod	154
Literatura	44	Volný čas, rekreace	165
Televize a média	58	Zdraví	170
Rozhlas	66	**Móda**	**172**
Tisk	68	**Krimi**	**190**
Divadlo	73	**Věda a technika**	**202**
Hudba	91	**Doprava**	**218**
Výtvarné umění	105	**Sport**	**236**
Architektura	**122**	**Kalendárium 1957**	**252**
Realita všedního dne	**138**	Zdroje	279

ÚVODEM

V Československu se v roce 1957 konají volby do místních národních výborů, umírá prezident Antonín Zápotocký a do funkce přichází Antonín Novotný. Represe z počátku padesátých let se vzdalují, reformy šedesátých let ještě nejsou úplně blízko.
Kultuře se daří! Ať studená válka zuří sebevíc, lidé se chtějí bavit a umělci tvořit. Patnáctiletý Paul McCartney se setkává s Johnem Lennonem, ve vrcholící formě jsou režiséři Bergman, Kurosawa a Fellini. Čtenářům se poprvé dostává do rukou Kerouacův román *Na cestě* a Pasternakova próza *Doktor Živago*. Světovou premiéru má *West Side Story*.
U nás lidé chodí do kina na *Dobrého vojáka Švejka*, *Florenc 13,30*, *Hrátky s čertem* nebo *Proti všem*. A pozor – v tomto roce se zrodí naše „národní" animovaná postavička – Krteček!
Rok 1957 je ale také rokem, který ukončuje řádění několika sériových vrahů, třeba Václava Mrázka u nás nebo Eda Geina v USA. No a ačkoli Veřejná bezpečnost zadrží v pražské vinárně Mánes asi třicet osob tančících rokenrol, zastavit toto taneční šílenství se jí nepodaří.
Pokrok je nezastavitelný. V Československu lze naladit a slyšet Radio Luxembourg, televizory má doma čím dál víc lidí a z výrobních pásů v NDR sjíždějí první trabanty…
Pro mnoho lidí byl ale rok 1957 především rokem plným běžných radostí a starostí, mnozí právě v něm na svět přišli či udělali své první krůčky. Tato kniha je věnována všem, kteří k tomuto roku mají vztah či je z nějakého důvodu zajímá.

A pokud mezi ně patří někdo z vašich blízkých, napište mu něco pěkného na protější stránku.

Stránka pro tebe

PF 1957

ROK 1957 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1957 (MCMLVII)
Arménský kalendář	1406
Asyrský kalendář	6707
Bengálský kalendář	1363–1364
Berberský kalendář	2907
Britský královský kalendář	rok 5 Eliz. 2 – 6 Eliz. 2
Buddhistický kalendář	2500
Barmský kalendář	1319
Byzantský kalendář	7465–7466
Čínský kalendář	4654 nebo 4447 (Ohnivá Opice)
	4655 nebo 4448 (Ohnivý Kohout)
Koptský kalendář	1673–1674
Etiopský kalendář	1949–1950
Hebrejský kalendář	5717–5718
Hinduistický kalendář	Vikram Samvat 2013–2014
Íránský kalendář	1335–1336
Islámský kalendář	1376–1377
Japonský kalendář	32. rok éry Šówa
Jávský kalendář	1888–1889
Korejský kalendář	4290

ČÍSLA, TABULKY A STATISTIKY

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB (V KČS)

Potraviny

Chléb žitnopšeničný, 1 kg	2,60
Pečivo pšeničné, 1 kg	6,60
Mouka pšeničná hladká, 1 kg	3,30
Rýže, 1 kg	7,20
Brambory, 1 kg	0,62
Maso hovězí zadní bez kosti, 1 kg	24,–
Maso vepřové, pečeně, 1 kg	28,–
Kuře, 1 kg	26,50
Salám šunkový, 1 kg	32,–
Máslo, 1 kg	42,–
Margarín, 1 kg	18,–
Mléko, 1 l	2,–
Sýr Eidam (30% tučnost), 1 kg	19,–
Vejce, 1 ks	0,90
Cukr kostkový, 1 kg	11,–
Káva zrnková pražená, 1 kg	210,–
Čaj, 1 kg	180,–
Čokoláda, 1 kg	120,–
Marmeláda, směs, 1 kg	7,20
Pivo 10°, 1 l	2,40
Víno přírodní bílé, 1 l	19,–
Rum, 1 l	57,60

Spotřební zboží

Cigarety	
Partyzánky, 1 ks	0,16
Memfis, 1 ks	0,40
Mýdlo toaletní, 1 kg	25,–
Hubertus pánský	337,–
Šaty dámské umělohedvábné	140,–

Košile pánská bavlněná	46,50
Souprava dámská trikotová	33,–
Punčochy dámské silonové	36,–
Ponožky pánské bavlněné	5,40
Klobouk pánský	66,80
Boty	
pánské vycházkové, kůže	176,–
dámské	156,–
Jízdní kolo	540,–

Paliva, energie

Uhlí	
hnědé, 100 kg	16,–
černé, 100 kg	22,40
Elektřina, 1 kWh	0,80
Plyn, 1 m³	0,50
Pohonná směs, 1 l	4,–

Služby

Holení s kolínskou	1,40
Vodová ondulace s mytím vlasů	8,–
Trvalá ondulace	38,–
Jízdenka v osobním vlaku, 100 km	14,–
Jízdenka v autobuse, 10 km	3,40
Jízdenka v MHD	0,60
Poštovné za dopis	0,60
Rozhlasový poplatek	5,–
Televizní poplatek	15,–
Vstupenka do kina	4,–
Noc v hotelu (dvoulůžkový pokoj bez koupelny)	30,–

Elektro

Rozhlasový přijímač	1 400,–
Motocykl Jawa 250	8 800,–
Sporák	2 755,–
Chladnička	1 790,–
Pračka	1 860,–
Vysavač	770,–
Televizor	4 000,–
Automobil Škoda	27 450,–

Počet obyvatel v Československu: 13 414 261 (z toho v Česku: 9 543 780)
Průměrná hrubá měsíční mzda pracovníka v socialistickém sektoru národního hospodářství (bez JZD): 1 251 Kčs

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V ČESKU 1957

Střední stav obyvatel	9 513 758
Narození	157 157
Zemřelí	98 687
Přirozený přírůstek	56 742
Přírůstek stěhováním	6 832
Celkový přírůstek	63 574

NEJOBLÍBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Marie	**4 848**
Jana	**4 109**
Hana	**3 564**
Eva	3 407
Alena	3 290
Věra	2 663
Jaroslava	2 185
Zdeňka	2 168
Anna	1 993
Helena	1 839

NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Jiří	**5 958**
Josef	**4 551**
Jaroslav	**4 007**
Miroslav	3 662
Zdeněk	3 530
Jan	3 211
Pavel	3 050
Milan	2 838
Petr	2 677
František	2 487

NARODILI SE

U NÁS

Martin Fendrych, novinář a spisovatel, politik	10. ledna
Zdeněk Chlopčík, tanečník	29. ledna
Tereza Brdečková, filmová kritička, novinářka, spisovatelka	10. února
Jan Páleníček, violoncellista	11. února
David Vávra, architekt a herec	9. března
Tomáš Hanák, herec	27. března
Zdeněk Pohlreich, šéfkuchař, gastronom	10. dubna
Milan Šteindler, herec, scenárista a režisér	12. dubna
Jan Pelc, spisovatel	15. dubna
Ota Zaremba, olympijský vítěz z roku 1980 ve vzpírání	22. dubna
Jaroslav Róna, sochař a malíř	27. dubna
Petr Nikolaev, scenárista a režisér	11. května
Tereza Boučková, spisovatelka	24. května

Martin Fendrych

Zdeněk Chlopčík

Tereza Brdečková

Tomáš Hanák

Tomáš Vorel, režisér, scenárista	2. června
Margita Titlová, malířka	16. června
Jaroslav Navrátil, tenista	24. července
Hana Křížková, herečka a zpěvačka	15. srpna
Vojtěch Lindaur, hudební publicista, dramaturg, překladatel († 8. ledna 2018)	12. září
František Černý, zpěvák, kytarista a herec	29. října
Irena Budweiserová, zpěvačka, textařka, skladatelka	8. listopadu
Pavel Koutský, filmař animovaných filmů	6. prosince
Eduard Feireisl, matematik	16. prosince
Marek Eben, herec, moderátor, skladatel, písničkář a zpěvák	18. prosince
Petr Jirmus, akrobatický pilot	26. prosince

Jaroslav Róna *Margita Titlová* *Hana Křížková* *Marek Eben*

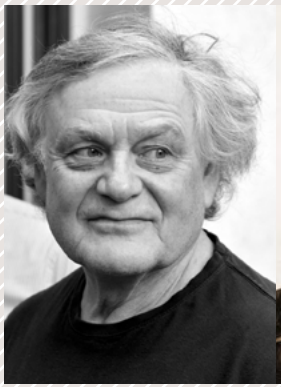

VE SVĚTĚ

Caroline, hannoverská a monacká princezna 23. ledna
Frank Miller, americký spisovatel, scenárista a kreslíř komiksů 27. ledna
Marita Koch, německá sprinterka, olympijská vítězka 18. února
Falco, rakouský zpěvák († 6. února 1998) 19. února
Usáma bin Ládin, zakladatel teroristické organizace al-Káida († 2. května 2011) 10. března
Christopher Lambert, francouzský herec 29. března
Aki Kaurismäki, finský filmový scenárista a režisér 4. dubna
Donald Tusk, předseda vlády Polska, předseda Evropské rady 22. dubna
Daniel Day-Lewis, britský herec 29. dubna
Sid Vicious, anglický rockový hudebník († 2. února 1979) 10. května
Frances McDormand, americká herečka 23. června
Andrea Pininfarina, ředitel rodinné karosářské firmy Pininfarina († 7. srpna 2008) 26. června

Caroline *Christopher Lambert* *Aki Kaurismäki* *Frances McDormand*

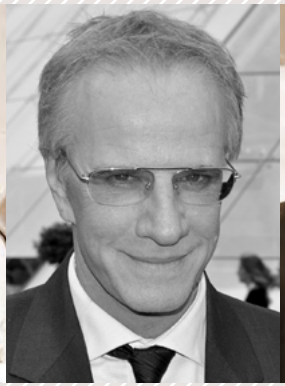

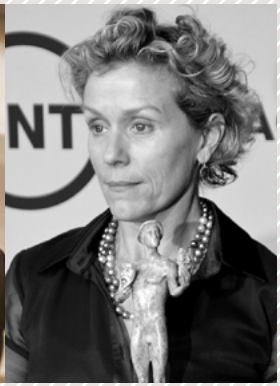

Richard Douglas Husband, americký vojenský pilot a astronaut
(† 1. února 2003) 12. července
Theo van Gogh, nizozemský režisér, producent a herec
(† 2. listopadu 2004) 23. července
Ángel Herrera Vera, kubánský boxer, olympijský vítěz 2. srpna
Melanie Griffith, americká herečka 9. srpna
Aj Wej-wej, čínský výtvarný umělec, architekt a občanský aktivista 28. srpna
Ethan Jesse Coen, americký režisér, scenárista a producent 21. září
Nick Cave, australský zpěvák, skladatel, herec a spisovatel 22. září
Refat Čubarov, vůdce Krymských Tatarů 22. září
Fran Drescher, americká herečka, bavička a aktivistka 30. září
Steve Buscemi, americký filmový a divadelní herec a režisér 13. prosince
Shane MacGowan, irský hudebník, zpěvák, kytarista
(† 30. listopadu 2023) 25. prosince

Melanie Griffith

Aj Wej-wej

Nick Cave

Fran Drescher

ROK OHNIVÉHO KOHOUTA

31. LEDEN 1957 AŽ 17. ÚNOR 1958

Roky ve znamení Kohouta: 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005, 2017
Kohoutům bývají připisovány tyto vlastnosti: entuziasmus, hrdost, až ješitnost, přesnost, pracovitost, spolehlivost a ctižádost. Kohouti jsou obvykle přirozeně organizovaní a disciplinovaní, nápadní, někdy až výstřední. Mají rádi věci pod kontrolou. Na druhou stranu dokážou své bližní chránit, a když je potřeba, pustí se do boje i proti přesile.

Silnou stránkou Kohoutů je jejich píle. Když si něco umanou, jdou si za tím a svými úspěchy se posléze rádi pyšní. Nevzdávají se, ani kdyby měli hledat příslovečnou jehlu v kupce sena. Kohouti zároveň nesnášejí plýtvání časem a energií, všechny své činnosti provádějí systematicky, přesně a metodicky, dotahují je do konce. Mají výborné organizační schopnosti a rádi vše dlouho dopředu plánují. Další devízou Kohoutů je jejich seriózност a upřímnost, stojí si za svými názory a vždy se snaží dodržet slovo. Bývají obvykle vysoce inteligentní a sečtělí. Ke kohoutím darům dále patří smysl pro humor a řečnický talent.
Slabou stránkou Kohoutů je, že spíš než o dobro lidstva jim zpravidla více jde o vlastní prospěch. Také jejich upřímnost někdy nemá daleko k egoismu. Občas jim chybí takt a bezohlednou poznámkou či jednáním si mohou snadno poškodit reputaci nebo někoho urazit. I kohoutí ctižádost má své stíny, čas od času se Kohout totiž nechá unést svou představivostí a ocitá se mimo realitu. V tom by mu pomohlo, kdyby trochu častěji naslouchal názorům ostatních. Jenže Kohouti umějí být pyšní a tvrdohlaví, takže kritiku dost špatně snášejí, nemají rádi, když někdo zpochybňuje jejich úsudek nebo strká nos do jejich věcí.

Kohout jako finančník? To je dobrá kombinace. Co se týče peněz, Kohouti si počínají – jako ostatně i v jiných věcech – s neobyčejnou zdatností. Dobře si vybírají své investice a dokážou získat slušné bohatství. Většina Kohoutů spoří a užívá své peníze rozumně, někteří se ale umějí chovat i opačně a jsou známými rozmařilci. Naštěstí Kohouti dokážou vydělávat a téměř nikdy jim nechybějí rezervy na překlenutí případných finančních potíží.

Kohout jako životní partner je do jisté míry výzva. Jeho sklon k panovačnosti a nevyzpytatelnosti přináší do vztahu citelný neklid. Někdy je Kohout laskavý, jindy se dokáže proměnit v tyrana. Muž i žena ve znamení Kohouta potřebují od svého protějšku trpělivost, respekt a uznání, pak se jejich odvrácené stránky dají zvládnout. V lásce umí být Kohout ovšem také velmi něžný, pozorný a plný šarmu, jakkoli se navenek může tvářit spíše chladně a bez zájmu. Kohouti tíhnou k tomu, mít velkou rodinu, a o své děti se aktivně zajímají. Doma mají rádi čisto a uklizeno.

Kohouti se nejlépe hodí k lidem narozeným ve znamení Hada, Koně, Buvola a Draka. Dobré vztahy mohou navázat také s Krysou, Tygrem, Kozou a Vepřem. Dva Kohouti se spolu ale budou hádat a vzájemně se dráždit. Pro velmi citlivého Zajíce je Kohout příliš přímý a stejné podráždění bude u Kohouta vyvolávat neustále zvědavá a prohnaná Opice. Těžko bude vycházet také s úzkostlivým Psem.

Kohouti jsou rádi ve společnosti. Mají většinou velký okruh přátel a dokážou si lehce vybudovat vlivné kontakty. Často bývají členy několika klubů a organizací a zabývají se množstvím nejrůznějších činností. Zpravidla si potrpí na elegantní vzhled, v oblékání mají dobrý vkus a obyčejně nosí stylové, ale zároveň praktické oblečení. Nemají nic proti publicitě a s velkým potěšením bývají středem pozornosti. Kohoutům se obvykle daří v práci s veřejností a v povoláních, která je přivádějí do styku se sdělovacími prostředky. Bývají také dobrými učiteli, potkat je můžeme i v armádě či bezpečnostních službách, dobře zvládají i trpělivou práci v zemědělství a přírodě, bývají též ceněnými úředníky. Jestliže Kohouti zvládnou svou nestálou povahu a naučí se taktu, mohou to dotáhnout v životě daleko. Jsou schopní a nadaní a umějí zapůsobit silným,

trvalým a obvykle také příjemným dojmem všude, kam přijdou. A jejich pýcha jim někdy může pomoci k doslova hrdinským výkonům.

Ohnivý Kohout je vášnivý a energický. Zároveň je ale laskavý a ze všech Kohoutů nejméně útočný. Vždy hledá spíše cestu dohody než jakéhokoli konfliktu. Tento Kohout mívá také značné umělecké nadání a bývá ve svém povolání úspěšný. Přemůže-li Ohnivý Kohout svou tvrdohlavost, může si splnit i ty nejfantastičtější sny.

Mezi známé osobnosti narozené ve znamení Kohouta patří:

1909 – Karel Höger, Nicholas Winton; 1921 – Alexander Dubček, princ Philip, vévoda z Edinburghu; 1933 – Olga Havlová, Jean-Paul Belmondo, japonský císař Akihito, Karl Lagerfeld; 1945 – Aun Schan Su Ťij, Diane Keaton, Lemmy; 1969 – Dan Bárta, Cate Blanchett, Renée Zellweger, Steffi Graf; 1981 – Natalie Portman, Britney Spears.

DOPLŇKOVÉ ZNAMENÍ OHNIVÁ OPICE

Ti, kteří se narodili před 31. lednem, ovšem mají ve svém horoskopu jiné znamení – je jím **Ohnivá Opice**. Lidem narozeným ve znamení Opice bývá připisována inteligence, pohotovost, zvídavost a schopnost poradit si téměř v každé situaci. Opice jsou bystré, společenské a obvykle mají talent rychle se učit novým věcem. Rády objevují, zkoušejí a hledají originální řešení. Díky

Nicholas Winton *Jean-Paul Belmondo* *Diane Keaton* *Cate Blanchett*

svému šarmu a smyslu pro humor si snadno získávají pozornost okolí a jen málokdy zůstávají dlouho stranou dění.

Silnou stránkou Opic je jejich vynalézavost a schopnost přizpůsobit se změnám. Dokážou využít příležitosti, které jiní přehlédnou, a často uspějí tam, kde je třeba důvtip, rychlé rozhodování nebo kreativní přístup. Bývají také zábavnými společníky a umějí ostatní strhnout svým nadšením.

Slabou stránkou Opic může být netrpělivost a sklon přeskakovat od jednoho zájmu k druhému. Někdy příliš spoléhají na svou chytrost a podceňují důkladnou přípravu. Mohou působit neklidně, a pokud jim chybí dostatek podnětů, snadno ztrácejí zájem.

Opice a peníze? V této oblasti si většinou vedou dobře. Mají cit pro nové příležitosti a nebojí se riskovat. Dokážou vydělat zajímavé částky, ale zároveň mívají sklon utrácet za zážitky a věci, které je momentálně zaujmou.

Opice jako životní partner bývá okouzlující, pozorná a plná energie. Potřebuje však dostatek svobody a pestrý život. Ve vztahu ocení partnera, který dokáže držet krok s jejími nápady a zároveň jí ponechá prostor pro vlastní zájmy.

Ohnivá Opice spojuje přirozený důvtip znamení Opice s energií živlu ohně. Bývá sebevědomá, ambiciózní a odvážná. Ráda přijímá výzvy a jen nerada se smiřuje s průměrností. Někdy jedná impulzivně a nechává se unést okamžikem, pokud se ale naučí větší trpělivosti, dokáže dosáhnout mimořádných úspěchů a zanechat za sebou výraznou stopu.

KULTURA

Foto ČTK / ullstein bild / ullstein bild

FILM

VE SVĚTĚ

Tak pozor: v tomto momentě se klasická kinematografie pozvolna proměňuje v moderní autorský film! Hollywood dosahuje vrcholu své technické i produkční vyspělosti. Vznikají velkolepé snímky, které pracují s širokoúhlým obrazem a barvou, přičemž reagují i na konkurenci televize. Zároveň se ale mění charakter vyprávění: vedle spektakulárních projektů se objevují komornější filmy zaměřené na morální dilemata a mezilidské konflikty. Typickým příkladem je soudní drama *Dvanáct rozhněvaných mužů*, které staví na dialozích a hereckých výkonech spíš než na akci.

Evropská kinematografie se ještě výrazněji vydává směrem k introspekci a umělecké ambici. Režiséři jako Ingmar Bergman přinášejí filmy, které zkoumají otázky víry, smrti, paměti a smyslu lidské existence. Právě v této době se formují základy budoucích nových vln. Filmy se častěji natáčejí v autentických exteriérech, dialogy působí přirozeněji a postavy jsou psychologicky složitější. Místo jednoznačného rozdělení na hrdiny a padouchy se objevují ambivalentní charaktery a otevřené konce, které nutí diváka k vlastní interpretaci.

Celkově lze rok 1957 ve filmu chápat jako moment přechodu: klasické formy ještě dominují, ale zároveň se již zřetelně rodí moderní kinematografie, která staví na autorském přístupu, psychologické hloubce a experimentování s filmovou formou.

CENY OSCAR

Dne 27. března 1957 se konal 29. ročník udílení Oscarů za filmy z roku 1956. V tomto roce byly poprvé všechny filmy nominované na cenu za nejlepší film v barvě: *Král a já*, *Obr*, *Přesvědčení*, *Desatero přikázání* (nejvýdělečnější snímek roku) i vítězný film ***Cesta kolem světa za 80 dní***. Tím byl v této kategorii **nastolen trend velkofilmů a barevných velkolepých podívaných**. **James Dean** se stal jediným hercem, který získal druhou posmrtnou nominaci za herecký výkon. **Ingrid Bergman** nebyla přítomna, cenu za nejlepší ženský herecký výkon převzal jejím jménem Cary Grant.

Klasický western režiséra Johna Forda ***Stopaři***, který je všeobecně považován za jeden z nejlepších amerických filmů svého druhu, nezískal ani jednu nominaci.

Vítězná *Cesta kolem světa za 80 dní* se stala šestým filmem, který získal cenu za nejlepší film bez jakékoli herecké nominace, a vůbec posledním filmem, který získal cenu za nejlepší film, aniž by získal cenu za režii nebo jakoukoli další hereckou nominaci.

Od tohoto roku byl mezi soutěžní kategorie zařazen i nejlepší mezinárodní hraný film. Prvním vítězem v této kategorii se stal italský snímek ***Silnice*** režiséra **Federica Felliniho**, který si zároveň vysloužil nominaci na Oscara za nejlepší původní scénář.

VÍTĚZOVÉ

- Nejlepší film: ***Cesta kolem světa za 80 dní***
- Nejlepší režie: **George Stevens** za film ***Obr***
- Nejlepší herec: **Yul Brynner** jako král Mongkut ze Siamu ve filmu *Král a já*
- Nejlepší herečka: **Ingrid Bergman** jako Anna Koreff ve filmu *Anastasia*
- Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Anthony Quinn** jako Paul Gauguin ve filmu *Žízeň po životě*
- Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Dorothy Malone** jako Marylee Hadley ve filmu *Psané ve větru*
- Nejlepší původní scénář: **Albert Lamorisse** za *Červený balónek*
- Nejlepší filmová adaptace: **James Poe, John Farrow a S. J. Perelman** za scénář podle románu Julese Verna *Cesta kolem světa za 80 dní*
- Nejlepší filmová hudba: **Alfred Newman a Ken Darby** za film *Král a já*
- Nejlepší filmová píseň: ***Que Sera, Sera*** ze snímku *Muž, který věděl příliš mnoho* – hudba a text Jay Livingston a Ray Evans

Dne 14. ledna 1957 zemřel ve věku 57 let **Humphrey Bogart**, americký filmový a divadelní herec. Bogart se narodil a vyrostl v New Yorku, za první světové války sloužil u námořnictva, kde přišel k charakteristické jizvě u horního rtu. Pomalu se vypracoval a od hraní na Broadwayi a menších rolí u filmu se dostal do pozice filmové hvězdy a kulturní ikony. Připomeňme jeho gangstera ve filmu *Zkamenělý les* (1936) nebo charismatického majitele nočního podniku v *Casablance* (1943). V tomto filmu vytvořil s Ingrid Bergman jeden z nejnezapomenutelnějších párů filmové historie… Zmínit je třeba také jeho výkon ve snímcích *Maltézský sokol* (1941) a *Mít a nemít* (adaptace novely Ernesta Hemingwaye z roku 1944) nebo v mistrovském filmu noir *Hluboký spánek* (1946). Jeho jediného Oscara

mu přinesl v roce 1951 film *Africká královna*, kde hrál po boku Katharine Hepburn.
V roce 1999 vybral Americký filmový institut Bogarta jako největší mužskou hvězdu americké kinematografie.

Dne 7. srpna 1957 zemřel ve věku pětašedesáti let americký komik **Oliver Hardy** – ta širší polovička komické dvojice Laurel a Hardy.
Již od dětství se enormně zajímal o hudbu a divadlo a posléze ho logicky uchvátil film. Přes profese jako prodavač lístků a promítač se nakonec dostal k hraní v krátkometrážních groteskách. Ve dvacátých letech navázal osudovou profesní spolupráci se Stanem Laurelem a jejich komické duo si záhy podmanilo publikum po celém světě. Třicátá léta pak byla ve znamení celovečerních komedií L + H, krátké grotesky ale točili i nadále. Jejich největším společným úspěchem je komedie *Stěhujeme piano* z roku 1932, za kterou získali Oscara za nejlepší krátkometrážní film.
Komické duo tvořilo během války i po ní, ale časy jejich největšího úspěchu už byly pryč. Svět němé grotesky pomalu odcházel, stejně jako Oliverovo zdraví…

NOVINKY, NA NĚŽ SE CHODÍ V AMERICE

Dvanáct rozhněvaných mužů

Filmová adaptace televizní hry, špičkové soudní drama odehrávající se v jedné jediné místnosti. Dvanáct postav s rozdílným vzděláním, vyznáním i věkem má v rukou život jednoho mladíka, který možná vraždil a možná také ne. Díky dvanácti fenomenálním hercům, brilantním dialogům a režijnímu mistrovství Sidneyho

Lumeta vzniklo nadčasové, ojedinělé dílo. Film bude za rok 1957 nominován na Oscara. A pozor! Postavu porotce číslo 11 ztvárnil Jiří Voskovec.

Most přes řeku Kwai

Adaptace významného románu, **jeden z nejzásadnějších válečných snímků v dějinách kinematografie**. Režisér David Lean ve své vrcholné formě vypráví skrz drama ze zajateckého tábora o šílenství války, cti a o principech. Nepřidává se na žádnou stranu, nestuduje křivdy a utrpení z obecného hlediska, ale zaměřuje se na jednotlivce.
Tento válečný velkofilm shrábne zkraje příštího roku zcela po zásluze slušnou úrodu Oscarů.

Stezky slávy

Mistrovský protiválečný film režiséra Stanleyho Kubricka se odehrává ve Francii během první světové války a do centra dění staví charismatického Kirka Douglase jako plukovníka Daxe. Příběh inspirovaný skutečnými událostmi vypráví o zvůli generality, která žene lidi bez ohledu na ztráty do nesmyslné bitvy a pak je exemplárně trestá za to, že se nenechali zbytečně zmasakrovat. Film účtující s vojenským mýtem a odhalující nelidské důsledky striktních rozdílů ve vojenských hodnostech a možnost jejich zneužití vyprovokoval v mnoha zemích k činnosti cenzuru. Například francouzští diváci jej mohli legálně zhlédnout až od roku 1975, do té doby bylo jeho promítání zakázáno.

Neuvěřitelný zmenšující se muž

Nápaditý a napínavý dobrodružný film s na svou dobu vyspělými triky, nepředvídatelným scénářem a existenciálním myšlenkovým přesahem je dodnes jedním z pilířů žánru sci-fi, kterému se jen máloco vyrovná. Příběh muže, který se začal záhadně zmenšovat, až při velikosti pár centimetrů musí bojovat o holý život ve svém bytě, který se pro něj stal nemilosrdnou džunglí.

Nepřítel pod hladinou

Válečné drama o souboji mezi německou ponorkou a americkým torpédoborcem. Oběma plavidlům velí špičkoví důstojníci, ale zvítězit může jen jeden z nich… Napínavá šachová partie rozehraná mezi Robertem Mitchumem a Curdem Jürgensem nese na pozadí odvážnou myšlenku, že ne každý Němec souhlasil s Hitlerem, byť i tak bojoval za vlast. Autenticky působící drama oplývá na svou dobu výjimečnými speciálními efekty, za které posléze získává Oscara.

Vězeňský rock

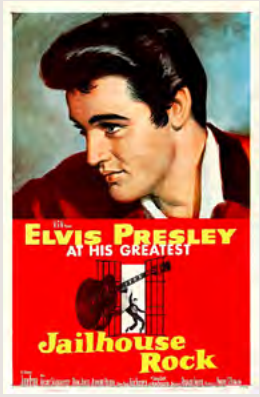

Kasovní trhák roku 1957 a údajně nejlepší Elvisův film. Muzikálový příběh o tom, kterak se z obyčejného přidavače na stavbě, který prošel kriminálem, stane hvězda showbyznysu. Elvis Presley zde hraje Vince Everetta, uvězněného za zabití v hospodské rvačce. Vince se ve vězení naučí, že je lepší mlátit do kytary než do zákazníků v baru, a po podmínečném propuštění začne jeho hudební hvězda stoupat vzhůru. Snímek je doplněn šesti Presleyho písněmi, přičemž dynamická titulní melodie *Jailhouse Rock* prý byla Elvisovou nejoblíbenější filmovou písní.

FILMOVÝ FESTIVAL V CANNES

Na 10. filmovém festivalu v Cannes v květnu 1957 byla udělena Zlatá palma americkému filmu ***Přesvědčení*** (*Friendly Persuasion*) režiséra **Williama Wylera**. V příběhu odehrávajícím se během války Severu proti Jihu exceloval Gary Cooper.

- Zvláštní cena poroty: ***Kanály*** od Andrzeje Wajdy
  Sedmá pečeť od Ingmara Bergmana
- Nejlepší režie: **Robert Bresson** za *K smrti odsouzený uprchl*
- Nejlepší herečka: **Giulietta Masina** za *Cabiriiny noci*

SKLIZEŇ VELIKÁNŮ

Zdánlivě nenápadný rok je (co se kinematografie týče) rokem mimořádných uměleckých počinů, které jednoznačně ovlivní několik příštích dekád.
Jedním z těch, kteří se o to zaslouží, je fenomenální švédský režisér **Ingmar Bergman**, jenž během tohoto roku uvede dokonce dva své zásadní filmy.

Sedmá pečeť

Rytíř Antonius Block se vrací domů z křížové výpravy. Svou zem však nachází zpustošenou běsnícím morem. Blocka navštíví Smrt a sdělí mu, že jeho dny jsou sečteny. Předtím ho ale ještě čeká šachová partie…
Slavné a působivé hledání Boha skrz Satana prostřednictvím Smrti, apokalyptické filozofické drama otevírající novou vývojovou etapu filmového velikána. Bergman si scénář napsal podle vlastní divadelní hry a svůj herecký ansámbl poprvé obohatil o Maxe von Sydowa. Svoji první velkou roli ve snímku vytvořila také Bibi Andersson.
Šachová partie mezi rytířem a Smrtí je po právu jednou z nejzásadnějších filmových konfrontací všech dob…

Lesní jahody

Film s geniální vizuální kompozicí, v němž sen jednoho profesora funguje jako spouštěcí signál zahajující cestu do sebe sama, do svědomí i podvědomí. Dramatické zamyšlení starého muže nad minulostí, prolínající se do současnosti, kterou prožívá ve společnosti mladých lidí… Nevtíravě položené existenciální otázky, všední konflikty, křehká, režisérsky vyspěle zpracovaná lidská odysea.
V hlavní roli zazářil průkopník severské filmové školy, režisér Victor Sjöström, pro něhož byly *Lesní jahody* poslední filmovou rolí. Snímek naopak odstartoval hvězdnou kariéru herečky Ingrid Thulin.

Dalším velikánem, kterému se v tomto roce více než dařilo, byl **Federico Fellini**. Za svůj mistrovský kousek z roku 1957 získá v příštím roce Oscara za nejlepší cizojazyčný film.

Sedmá pečeť

Ingrid Thulin

Federico Fellini

Toširó Mifune

Cabiriiny noci

Felliniho filmový klenot vypráví příběh lehké dívky Cabirie a jejích nešťastných lásek. Snímek patří do širšího proudu italského neorealismu a podává syrový obraz římské periferie i stavu společnosti své doby. Neokázalá oslava života ženy prostitutky vláčené a smýkané osudem nesporně ovlivnila českou filmovou tvorbu přelomu padesátých a šedesátých let.
Celosvětový úspěch filmu měla na svědomí také brilantní herecká kreace režisérovy životní partnerky Giulietty Masiny.
(V roce 1966 tento film inspiroval Neila Simona k napsání úspěšného muzikálu *Sweet Charity*, který posléze zfilmoval Bob Fosse.)

Na vrcholu je také jeden z nejvýznamnějších japonských režisérů **Akira Kurosawa**, který v tomto roce vytvořil další ze své slavné série tzv. samurajských filmů…

Krvavý trůn

Mistr Kurosawa a jeho vizuálně pohlcující, kongeniální adaptace Shakespearova *Macbetha*… Krvavé velkolepé drama o zaslepujících ambicích, manipulaci, zradě a nevyhnutelném trestu, zasazené do přízračné, mlhavé krajiny a doby feudálního Japonska.
Hlavní postavu ztvárnil Kurosawův přední herec Toširó Mifune, jehož démonický výkon vyvažuje Isuzu Jamada v roli ctižádostivé manželky.
Krvavý trůn spojuje klasickou západní tragédii s estetikou samurajské doby a výrazovými prvky japonského tradičního divadla nó. *Krvavý trůn* je bezesporu vrcholným dílem světové kinematografie.

NA JAKÉ NOVINKY SE CHODÍ V EVROPĚ

Frankensteinova kletba

Kultovní film. První a nejslavnější z frankensteinovské série ikonického londýnského filmového studia Hammer. Snímek plný neopakovatelné atmosféry a „povinná četba" milovníků filmového hororu stojí na hereckém výkonu Petera Cushinga coby šíleného vědce barona Frankensteina. Role jeho monstra se nezhostil nikdo menší než pozdější hrabě Drákula, Sherlock Holmes, Saruman či hrabě Dooku – herec Christopher Lee.
Po dlouhou dobu nejvýnosnější britský film.

Sissi – osudová léta císařovny

Poslední z trilogie filmů o krásné a dobrotivé rakouské císařovně a jejím idylickém manželství. Režisér Ernst Marischka si vybral zajímavé momenty ze života císařovny a převyprávěl je po svém. Vznikl tak nikoli historický, zato ikonický snímek s velkou diváckou oblíbeností. Dodnes dokáže potěšit velkolepou výpravou, mladou a krásnou Romy Schneider v hlavní roli a faktem, že se natáčelo v reálných dobových interiérech.

Král v New Yorku

Předposlední film Charlieho Chaplina, satirický pohled na tzv. americký sen, hon na rudé čarodějnice, konzumní komercionalismus kultury a módní manýry celebrit. Jen považte: svržený král Šahdov přijíždí do „země svobody" USA a zažívá veselá dobrodružství, která vlastně až tak veselá nejsou. Poklad mu ukradne premiér, o jeho mírové využití atomové energie nejeví nikdo zájem, stává se obětí a následně hvězdou reality show a reklam a nakonec skončí před výborem pro neamerickou činnost…
Ve filmu si též zahrál Chaplinův desetiletý syn Michael.

Čarodějky ze Salemu

Yves Montand

Divadelní hra Arthura Millera vycházející ze skutečných událostí posloužila Jeanu-Paulovi Sartrovi a Marcelu Aymému jako podklad pro napsání filmového scénáře. Na jeho základě vzniklo temné a emocionálně silné filmové drama o čarodějnických procesech v 17. století v Americe. V hlavních rolích se objeví skvělí Yves Montand, Simone Signoret a Mylène Demongeot, kteří za výkony obdrží hned v roce 1957 ceny na karlovarském filmovém festivalu.

Výkřik

Výkřik je jedním z prvních samostatných filmů Michelangela Antonioniho, italského modernistického filmaře, jenž v dějinách filmu ukotvil pojmy jako nedějovost, pomalé tempo vyprávění a záměrné podvracení diváckých očekávání. Snímek má ještě rysy neorealistické sociální sondy, zároveň už je ale téměř šedesátkovou road movie čili příběhem o hledání sebe sama na cestě.

Výkřik je specificky neosobním a přitom intimním vyprávěním o muži, který na odchod partnerky zareaguje putováním po pusté krajině Pádské nížiny a vezme s sebou i svoji malou dcerku.

VÝCHODNÍ BLOK

Ve druhé polovině padesátých let se díky dekonstrukci Stalinova kultu začíná proměňovat podoba socialistické kinematografie. Ideologie se z ní nevytrácí, ale klade se na ni menší důraz. Díky tomu se do centra zájmu dostávají individuální osudy a osobní vztahy postav namísto schémat kolektivního hrdiny a jiných strategií propagandy.
Mírné tání ve východní Evropě umožňuje vývoj nových talentů. A i když je reflexe válečné zkušenosti stále hlavním tématem a programem, hledání úhlů pohledu, forem, postupů a tváří je nezadržitelné.

Kanály

Film natočený v době, kdy byla polská kinematografie ve světě zatím téměř neznámá, vypráví tragický příběh odbojářů během varšavského povstání v roce 1944. Snímek je součástí volné válečné trilogie, v níž se mladý režisér Andrzej Wajda (dnes jeden ze světově nejproslulejších polských filmových tvůrců) snaží zpochybnit polské hrdinství a vysvětlit poválečnou ztrátu hodnot. V *Kanálech* nevytváří pouhou historickou fresku a pomník hrdinům, ale skrz klaustrofobní prostředí podzemí, kam byli odbojáři nuceni se stáhnout, vykresluje tíživou atmosféru a vybičovanou psychiku demoralizovaných vojáků.
Po stránce formální i poetické otvírá snímek významnou kapitolu polského filmu, později nazvanou polská filmová škola. Některé interpretace propojují tento film i s existencialismem a neorealismem a o jeho kvalitách vypovídá také ocenění na MFF v Cannes.

Jeřábi táhnou

Malý velký film o válce bez války, tragický milostný příběh odehrávající se mimo frontu, který se soustředí především na osudy jednotlivců. Možná

Jeřábi táhnou

proto byly filmu některými sovětskými kritiky vytýkány závažné nedostatky, především ideového rázu. Drama *Jeřábi táhnou* Michaila Kalatozova se ale i tak stalo zřejmě nejsilnějším snímkem sovětské kinematografie desetiletí. A také zábleskem naděje, že stalinistická etapa je minulostí.
Šlo zároveň o první sovětský film od roku 1945 distribuovaný na Západě. V roce 1958 navíc získal v hlavní soutěži filmového festivalu v Cannes Zlatou palmu.
Představitelka hlavní role, herečka Taťjana Samojlova, poté okouzlila svět znovu – o dekádu později jako filmová Anna Karenina.

U NÁS

Mírné, ale skutečně mírné oteplení je citelné i u nás. K filmové režii i větším rolím se dostávají mladé talenty, jejichž plný rozkvět nastane v šedesátých letech. Rozjíždějí se Kadár a Klos, Helge, Jasný, debutuje Rychman. Povolení natočit film dostane i Alfréd Radok.

Na plátna československých kin se začínají vracet filmy západních režisérů, zejména z Francie a Itálie. Hollywoodská produkce je prozatím stále zakázaná, a tak si na ni běžní diváci budou muset ještě nějaký čas počkat. Ve statistické ročence Československé republiky je u roku 1957 uvedeno celkově 126 dovezených zahraničních filmů, z toho 33 ze Sovětského svazu, 12 z Itálie a 17 z Francie. Kolonka pro USA zeje prázdnotou…

FILMOVÝ FESTIVAL KARLOVY VARY: 6.–21. ČERVENCE

Od loňska je karlovarský filmový festival zařazen Mezinárodní federací asociací filmových producentů do tzv. „áčkové" kategorie, tedy mezi nejvýznamnější světové filmové přehlídky. Díky tomu mohou diváci na festivalových projekcích vidět i to, co se točí na Západě. V roce 1957 například *Sedmou pečeť* Ingmara Bergmana.
Pozvolna a opatrně začínají přijíždět první mezinárodní filmové hvězdy. Prestižní označení přenáší 10. ročník festivalu i do ulic. Nově vytvořená značka propaguje akci na skleničkách i porcelánu, na kolonádách a v Letním kině se objevuje festivalová výzdoba s osvětlením, ve dvou hotelech fungují tisková střediska a festival má na dobu přehlídky dokonce svou vlastní poštu – pro telefonní a dálnopisný kontakt se zahraničím.

Tento filmový svátek zahajuje film *Dobrý voják Švejk* režiséra Karla Steklého. Diváci mohou v rekonstruovaném Letním kině poprvé v Československu sledovat širokoúhlý film na parabolickém plátně.
V nedalekém Gejzírparku vyroste i první stanové městečko. Ubytují se v něm skoro dva tisíce lidí a jedna noc ve stanu na vojenském lůžku stojí 7 korun.

NOVINKY, NA KTERÉ SE CHODÍ U NÁS

Dobrý voják Švejk

První část dvoudílné a dodnes zřejmě nejznámější adaptace Haškova románu. Režisér Karel Steklý v ní sleduje cestu Josefa Švejka, pražského obchodníka se psy, od chvíle, kdy je po sarajevském atentátu zatčen, vyšetřován a posléze povolán do armády, přes vězení, službu u feldkuráta Katze až po angažmá u nadporučíka Lukáše.
V hlavní roli – kvůli níž podstoupil ztučňovací kúru a přibral dvacet kilo – exceluje Rudolf Hrušínský, ovšem více než zdatně mu sekundují Josef Hlinomaz, František Filipovský, Miloš Kopecký, Svatopluk Beneš a další.

Florenc 13,30

Film milovaný i nenáviděný, považovaný za agitku i za kvalitní, divácky vděčnou zábavu. Rozjásaná socialistická komedie s několika fantaskními prvky se odehrává převážně v autobuse jedoucím z Prahy do Karlových Varů a točí se kolem širokého spektra postav různého charakteru. Humor vyplývá především z nesouladu postav, jejich mínění či slovních projevů. Vše glosuje či uvádí na pravou míru hlas vypravěče.
Pasažéry „škodověnky" řízené Josefem Bekem představují samá herecká esa – jen považte: Dana Medřická, Karel Effa, Jaroslav Vojta, Theodor Pištěk, František Filipovský, Jiří Sovák, Jiřina Bohdalová, Stella Zázvorková, Vlastimil

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Můj rok 1957**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.